

اخلاق در طب اعتیاد

عمران محمد دزاقی
مرکز ملی مطالعات اعتیاد
دانشگاه علوم پزشکی تهران

اهمیت

- مصرف مواد و وابستگی به آن در ایران شایع است
- مصرف مواد در جمعیت مردان ید میان رتبه های اول بار بیماری است

تعاریف بالینی

- مصرف مواد
- سوء مصرف مواد
- وابستگی به مواد

اخلاق

- خوب و بد
- هر چیز لذت بخش خوب و هر چیز ناخوش آیند بد است
- برای هر پدیده بد الزاماً قانونگذاری مورد نیاز نیست

اخلاق در مصرف مواد

- مصرف
- سوء مصرف
- وابستگی

مداخلات

- جلوگیری از تولید مواد
- مبارزه با قاچاق و توزیع مواد
- پیشگیری اولیه
- پیشگیری ثانویه
- پیشگیری ثالث و کاهش آسیب
- قانونی سازی

مبانی حقوقی

- عدل و ظلم
- Addicere بمعنای بندگی
- حق آزادی از بندگی غیر قابل خدشه است
(inviolable)
- حق آزادی از بندگی غیر قابل سلب است
(inalienable)

مداخلات مبتنی بر مبانی حقوقی

- جلوگیری از تولید مواد (تعطیل آزادی؟)
- مبارزه با قاچاق و توزیع مواد (تعطیل آزادی؟)
- جرم انگاری مصرف مواد (خدشه و سلب حق آزادی از
بندگی)

مداخلات مبتنی بر مبانی حقوقی

- پیشگیری اولیه (اختگی موضوع)
- پیشگیری ثانویه (سلب آزادی)
- پیشگیری ثالث و کاهش آسیب (خداشه حق آزادی از بندگی، تعرض به حقوق سایرین)
- قانونی سازی (خداشه به حق آزادی از بندگی، تعرض به حقوق سایرین)

مداخلات مبتنی بر مبانی اخلاقی

- جلوگیری از تولید مواد (؟)
- مبارزه با قاچاق و توزیع مواد (؟)
- جرم انگاری مصرف مواد (فقدان پیشگیری، تنبیه خانواده)
- پیشگیری اولیه
- پیشگیری ثانویه (درمان اجباری؟)
- پیشگیری ثالث و کاهش آسیب (کاهش حساسیت جامعه و ایجاد نرم جدید)
- قانونی سازی (؟)

اخلاق در حوزه درمان

- استفاده از منابع برای درمان یکره رفتار اختیاری
- درمان اجباری و سلب آزادی رفتار
- مصرف منابع در شرایط عدم سلب اختیار
- تعارض در حفظ اسرار بیمار
- مداخلات افراد غیر متخصص
- عدم پوشش بیمه ای

اخلاق در حوزه مصرف

- تجویز در شرایط بیماری
- تجویز برای عملکرد بهتر
- تجویز برای تحمل بیشتر

اخلاق پژوهش

- صلاحیت معتاد در امضاء فرم رضایت
- ارائه پاداش (مالی، مواد، سایر)
- تست HIV